

NOTAT

Til: Stortingets Energi- og miljøkomité
Fra: Sjømat Norge
Dato: 26. oktober 2017.
Sak: Høring om forslaget til statsbudsjett 2018

Sjømat blir stadig viktigere for å sikre velferden i Norge. Aldri har sysselsettingen og eksportinntektene fra sjømatnæringen vært høyere. Samlet står sjømatbedriftene og deres leverandører for 55 000 årsverk. En rekke utredninger viser samtidig at det er et svært stort potensial for økt matproduksjon og verdiskaping fra våre kyst- og havområder. Sjømat Norge forventer derfor at det føres en mer offensiv politikk som bidrar til å styrke og videreutvikle sjømatnæringen.

De siste statsbudsjettene har vært preget av tiltakspakker for å motvirke fallet i oljeprisen. Det er både positivt og nødvendig at Regjeringen signaliserer strammere budsjett i årene fremover. En ansvarlig finanspolitikk er avgjørende for de norske eksportnæringene, valutakursene og for å kunne holde et lavt rentenivå.

Den langsiktige omstillingen må fortsette. Det er ikke et spørsmål om Norge skal bli mindre avhengig av oljeinntektene, men hvor raskt vi skal omstille oss. Selv med en gradvis nedtrapping vil Norge stå overfor en svært stor oppgave. Vi tror i likhet med OECD og tunge norske forskningsmiljøer at sjømatnæringen og dens leverandører vil bli viktigere for norsk økonomi. Sjømatnæringen har de beste forutsetningene for å bygge subsidiefri, bioøkonomisk aktivitet i Norge. Dette må avspeiles i politikken fremover.

Unntak fra CO₂-avgiften er viktig

Sjømat Norge er fornøyd med at regjeringen også for 2018 slår fast at fiskeri og landbruk gis unntak når det gjelder CO₂-avgiften. For sjømatnæringen er det viktig at miljøavgifter harmoniseres internasjonalt ettersom råvarekonkurransen er global. En ensidig norsk avgiftsøkning vil føre til råvarelekkasje og ha marginal effekt på utslippene. Sjømat Norge er opptatt av at politikken som utformes både bidrar til å redusere klimapåvirkningen fra sjømatnæringen og samtidig legger til rette for produksjon, sysselsetting og verdiskaping i Norge. Sjømat har i dag et lavere klimaspør enn mange andre matproduserende næringer, men også sjømatnæringen har forbedringspotensial. Her har næringsaktører, myndigheter og relevante fagmiljøer et felles ansvar for å bidra til at sjømatsektoren i det lange løp kan gi et vesentlig bidrag til å nå Norges og FNs bærekraftsmål.

Sjømat Norge vil advare sterkt mot Regjeringens forslag om å fjerne de reduserte satsene i CO₂-avgiften. Forslaget vil innebære en dramatisk avgiftsøkning for blant annet fiskefôrprodusenter og den marine ingrediensindustrien. Sjømat Norge mener de reduserte satsene bør videreføres inntil effektene og alternativene for produsentene er nærmere utredet. Det må i alle tilfeller legges opp til en gradvis innfasing av økt CO₂-avgift, og vi har god grunn til å frykte at konsekvensen av Regjeringens forslag vil være redusert konkurransekraft og økt import av fiskefôr. Forslag undergraver også Regjeringens bioøkonomistrategi, og gir dårligere rammevilkår for sjømatnæringen samlet sett.

Ber om reduksjon i El-forbruksavgiften for havbruksnæringen

Sjømat er klimamat. Sjømatnæringen jobber målrettet med å redusere sitt allerede lave klimaavtrykk og derigjennom være en aktiv bidragsyter til det ”grønne skiftet”. Viktige tiltak her er blant annet økt bruk av transportløsninger med båt eller bane fremfor vei for å redusere klimautslipp. Andre eksempler er bruk av skip som har LNG-fremdrift.

En betydelig andel av havbruksanleggene langs kysten er drevet med hjelp av dieselaggregat. Elektrifisering av disse kan være et viktig bidrag for å ytterligere redusere sjømatnæringens klimautslipp. Et viktig incitament for at næringen skal gå for en omfattende elektrifisering vil være at næringen kan få samme avgiftssatser ved bruk av elektrisk kraft som øvrig norsk industri, eventuelt vesentlige reduksjoner i avgiften. Havbruksnæringen betaler i dag en forbruksavgift på elektrisk kraft på 16,32 øre/kWh. Aktiviteter som har næringskodeplassering som industri, bergverk samt bedrifter som utøver industriproduksjon har avgift etter en vesentlig lavere sats, som pt er 0,48 øre/kWh.

En reduksjon i forbruksavgiften for havbruksnæringen bør være mulig uten at det gjøres endringer i sektorens næringskodeplassering. Sjømat Norge tillater seg å be komiteen ta initiativ til at nivå på forbruksavgift for havbruksnæringen blir redusert, med mål om å gjøre havbruksnæringen enda mer miljøvennlig og dermed også godt posisjonert for å bære norske velferdsordninger i de kommende årene.

Tiltak for oppsamling av plastavfall i kyst- og havområdene

Sjømat Norge er offensiv og oppmuntrer sine medlemsbedrifter til å bidra i frivillig opprydningsinnsats som foregår langs norske strender. Vi er derfor positiv til at Regjeringen i budsjettforslaget både styrker tilskuddsordningen til dette arbeidet, og samtidig vil styrke nasjonal kompetanse og samordne tiltak for opprydning av marin forsøpling gjennom opprettelsen av et oljevern- og miljøsenner i Lofoten/Vesterålen. Det er imidlertid helt avgjørende at det nå kommer på plass en ordning hvor båter som tar opp plastavfall fra havet kan levere dette vederlagsfritt i havnene. Det må også tilrettelegges for at de fungerende tiltakene som «Fishing for litter» og Fiskeridirektoratets årlige oppsamlingstokt på fiskefeltene får fortsette.

Det er ikke behov for produsentansvarsordning for plastavfall fra fiskeri- og havbruksnæringen

Sjømat Norge kan ikke se at innføring av en produsentansvarsordning for plastavfall fra fiskeri- og havbruksnæringen vil bidra til å redusere marin forsøpling til havet. Næringen har i flere år arbeidet med å utvikle gode løsninger for retur og gjenvinning av avfall og utrangert utstyr. På eget initiativ er det allerede foretatt utredninger om dette. Konklusjonen er at en ikke vil anbefale en produsentansvarsordning. Hovedsakelig fordi det allerede foreligger gode innsamlings- og gjenvinningsløsninger for alle de ulike fraksjonene i dag. Det har over tid vært en positiv utvikling med økt innsamling for materialgjenvinning av avfall og utrangert utstyr fra næringens side, godt støttet av en rekke kundekrav og krav i sertifiseringsordninger. Utstyret utgjør relativt små mengder per lokalitet spredt langs kysten, og man ser klare utfordringer knyttet til tilslutning og kostnadsfordeling av en produsentansvarsordning. Etter vår mening er derfor ikke nye produsentansvarsordninger for sjømatnæringen et hensiktsmessig virkemiddel; verken for økt innsamling eller økt materialgjenvinning av avfall og utrangert utstyr.

Mer verdiskaping fra havet krever kunnskapsbasert forvaltning

Mer av FoU-midlene på statsbudsjettet må øremerkes til kartlegging av ressursene i havet. Vi er positive til at bevilgningene har økt de senere årene og at det i forslag til budsjett er lagt inn bl.a.

11 millioner til et forskningstøkt på krill i Antarktis. Øremerkede midler må brukes slik at en får større presisjon og forutsigbarhet i kvoterådgivningen for de kommersielt viktigste fiskebestandene. Det er videre sentralt å legge til rette for høsting på uutnyttede arter, skape et godt grunnlag for å høste på lavere trofisk nivå (f.eks. krill og rauåte), samt et bedre kunnskapsgrunnlag for å dyrke biomasse i havet.

Sjømat Norge dekker hele verdikjeden, fra fjord til bord i norsk sjømatnæring. Medlemmene består av omlag 500 bedrifter med 12.000 ansatte innen fiskeindustri, havbruk, fôrproduksjon, biomarin industri, teknologi og service.

For mer informasjon kontakt

Geir Ove Ystmark, administrerende direktør, tlf. 48 12 71 55, geir.ove.ystmark@sjomatnorge.no

Aina Valland, direktør næringsutvikling og samfunnskontakt, tlf. 97145777, ava@sjomatnorge.no

Henrik Stenwig, direktør miljø og helse, tlf. 91 82 00 72, henrik.stenwig@sjomatnorge.no